

ВІТАЄМО З ДЕРЖАВНОЮ ПРЕМІЄЮ

17 лютого 2003 р. відбулася церемонія нагородження лауреатів Державної премії України в галузі науки і техніки. Серед лауреатів премії — 10 провідних археологів України, авторів і керівників авторських колективів двох фундаментальних досліджень з давньої історії України. Колектив редакції журналу «Археологія» та всі археологи України щиро вітають лауреатів: академіка НАН України доктора історичних наук професора Толочка Петра Петровича; члена-кореспондента НАН України доктора архітектури професора Крижицького Сергія Дмитровича; доктора історичних наук Козака Дениса Никодимовича; доктора історичних наук Івакіна Гліба Юрійовича; кандидата історичних наук Круца Володимира Опанасовича; доктора історичних наук професора Моцю Олександра Петровича; доктора історичних наук Мурзіна Вячеслава Юрійовича; доктора історичних наук Отрощенка Віталія Васильовича; доктора історичних наук Русєву Анну Станіславівну; доктора історичних наук професора Станка Володимира Никифоровича.

Нині виходить друком велика кількість псевдоісторичних книжок, які формують викривлений погляд на історичну проблематику. Ми розуміємо, що весь загал переконати неможливо, але дати грамотну відповідь, а ще краще — дати НОВУ КНИГУ безпосередньо в руки — це правильний крок.

Пропоновані фундаментальні академічні дослідження «Давня історія України» (у 3 томах) та «Етнічна історія давньої України» написані провідними спеціалістами Інституту археології НАН України. Вони присвячені проблемам історії України від найдавніших часів до епохи Київської Русі включно.

Авторський колектив, ґрунтуючись на величезній джерельній базі намагався максимально об'єктивно відтворити складні і багатолінійні історичні процеси в межах України. При цьому автори виходили з того, що етнічний процес ніколи і ніде не був простим розвитком, що зводився до послідовного відтворення поколінь єдиного етносу. Населення території України в давні часи не було етнічно і культурно однорідним. Через постійні міграції воно перебувало на кожному історичному етапі у динамічному стані. Звичайними були асиміляційні процеси, розчинення одного етносу в іншому або через змішання двох і більше етносів, творення цілком нових народів. Слід також пам'ятати, що Україна — це лише невелика частина Європи і її сучасні державно-політичні межі ні до чого не зобов'язували давні народи.

Матеріал, викладений на сторінках книг, відрізняється виваженістю та глибоким науковим підходом, залучені також матеріали різних галузей історичної науки, найширшого кола археологічних, антропологічних та етнографічних джерел.

ДАВНЯ ИСТОРИЯ УКРАЇНИ (у трьох томах)

Редакційна колегія: П.П. Толочко (голова), В.Д. Баран, С.М. Бібіков, В.М. Зубар, С.Д. Крижницький (заступник голови), О.П. Моця, В.Ю. Мурзін (відповідальний секретар), В.В. Отрощенко, В.Н. Станко, Р.В. Терпиловський.

Видання є першою фундаментальною працею, присвяченою найдавнішому періоду історії України, написаною із залученням найширшого кола археологічних, історичних, етнографічних та антропологічних джерел.

Том 1 «Первісне суспільство».

Редакційна колегія тому: В.Н. Станко (відповідальний редактор), С.С. Березанська, В.М. Гладилін, М.І. Гладких, Н.С. Котова, В.О. Круц, С.І. Круц, В.В. Отрощенко, Ю.Я. Рассамакін, В.Н. Станко, П.П. Толочко.

Автори: С.С. Березанська, В.М. Гладилін, М.І. Гладких, Н.С. Котова, В.О. Круц, С.І. Круц, В.В. Отрощенко, Ю.Я. Рассамакін, В.Н. Станко, П.П. Толочко, Н.О. Климентьева, К.І. Савенюк.

У першому томі висвітлено факти та події первісної історії України від появи перших людей на її території до кінця бронзового віку (близько 1 млн років тому — Х ст. до н. е.), проаналізовано динаміку історико-культурних змін, темпи суспільного прогресу, досягнення та втрати у сфері виробництва й споживання, суспільний устрій і духовну культуру, антропологічний склад населення.

Том 2 «Скіфо- антична доба».

Редакційна колегія тому: С.Д. Крижницький (відповідальний редактор), В.М. Зубар (відповідальний секретар), С.С. Бессонова, В.Ю. Мурзін, А.С. Русєва, Є.В. Черненко.

Автори: С.С. Бессонова, Н.О. Гаврилюк, В.М. Зубар, В.В. Крапівіна, С.Д. Крижницький, Н.О. Лейпунська, В.Ю. Мурзін, О.Є. Пуздовський, А.С. Русєва, О.В. Симоненко, С.А. Скорий, Н.О. Сон, Є.В. Черненко.

Редакційно-видавничий редактор: В.О. Коваленко, Р.К. Пахолюк, О.М. Петрашенко.

У другому томі висвітлено давню історію населення України від ранньозалізної до пізньоантичної доби (IX ст. до н. е. — V ст. н. е.) в усіх її аспектах — політичному, соціально-економічному, культурному. Викладено найголовніші гіпотези, концепції та погляди на історію кімерийців, скіфів, сарматів, античних держав Північного Причорномор'я, які відігравали провідну роль в історії цього регіону, та їх взаємовідносини.

Том 3 «Слов'яно-руська доба».

Редакційна колегія тому: П.П. Толочко (відповідальний редактор), Я.Є. Боровський (відповідальний секретар), В.Д. Баран, Г.Ю. Івакін, О.П. Моця, Р.В. Терпиловський.

Автори: Ю.С. Ассєв, В.Д. Баран, Я.В. Баран, С.О. Біляєва, Я.Є. Боровський, В.М. Зоценко, Г.Ю. Івакін, Д.Н. Козак, Б.В. Магомедов, В.Л. Миц, О.П. Моця, Р.С. Орлов, С.П. Пачкова, О.М. Приходнюк, С.П. Сегеда, Р.В. Терпиловський, П.П. Толочко, О.В. Харламов.

Редакційно-видавнича група: В.О. Коваленко, Р.В. Терпиловський, О.М. Петрашенко, Н.В. Блажевич.

У третьому томі висвітлено історію населення України слов'янської та давньоруської доби (ІІ ст. до н. е. — перша половина XIII ст. н. е.) в аспекті формування слов'янства, визначення його ролі в розвитку Східної Європи, постання Києворуської держави та її провідної ролі в історії регіону. Викладено найголовніші гіпотези, концепції та погляди на проблему походження слов'ян, шляхи формування Київської Русі, звязки східного слов'янства з Візантією й кочовим світом.

ЕТНІЧНА ІСТОРІЯ ДАВНЬОЇ УКРАЇНИ

Авторський колектив: П.П. Толочко — керівник авторського колективу, Д.Н. Козак, О.П. Моця, В.Ю. Мурзін, В.В. Отрощенко, С.П. Сегеда.

Редакційно-видавнича група: Н.О. Климентьєва, М.М. Ієвлев, О.М. Петрашенко.

Фундаментальна монографія присвячена висвітленню взаємозв'язків, що мали місце протягом століть і тисячоліть у міжетнічних контактах різних племен і народів, які в давнині й середньовіччі проживали на землях сучасної України. Хронологічні рамки дослідження — від появи людини на півдні Східної Європи близько 1 млн років тому до XIII ст. н. е., коли внаслідок монголо-татарської навали з історичної арени зйшло перше державне утворення східних слов'ян — Київська Русь.